Garniai Hillfort I

In 2021, 35 m^2 were excavated at Garniai Hillfort I (Utena District, E Lithuania) (Fig. 1), revealing a disturbed cultural layer up to 25 cm thick, 3 sunken structures (postholes) (Fig. 2), and a sherd deposit that was discovered above one of the postholes (Fig. 2) and yielding 12 special finds, 134 (1308.6 g) potsherds, and 49 animal bone and tooth fragments. The special finds include 2 copper alloy, probably bronze, plates with two oval holes (Fig. 4) that were interpreted as bridle ornaments characteristic culturally for the SW Baltic region. The closest analogous finds in Lithuanian territory are known only from the Baudėjos Hoard. The rest of the archaeological collection consists a stone handstone for grinding or polishing things, bone needles, fragments of a pin or unidentified artefacts, and slightly shaped (S type) sherds of Brushed Ware (Fig. 5). The hillfort and finds date to 8th–6th centuries BC.

Mindaugas Grikpėdis,
Auksė Rusteikytė

Liškiavos piliakalnių tyrimai 2020–2021 m.

2020–2021 m. Dzūkijos nacionalinio parko ir Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato direkcija įgyvendino „Liškiavos piliakalnio ir alkakalnio tvarkymo ir pritaikymo lankymui projektą“. Tvarkybos darbai vyko Liškiavos piliakalnio (UK 3658) ir dvarvietės (UK 30286) teritorijose (Varėnos r., Merkinės sen.). Atnaujinamos ir naujai įrengiamos infrastruktūros vietose atlikti detalieji tyrimai ir žvalgymai. 29 vietose ištirtas bendras 76 m^2 plotas, žvalgyta apie 2500 m^2 teritorija (1–2 pav.). Tyrimų metu aptikti radiniai perduoti LNM.

Liškiavos piliakalnis įrengtas Nemuno kairiajame krante esančioje atskiroje kalvoje. Aikštelės V dalyje yra išlikę nebaigtos statyti mūrinės pilies liekanų. V, Š, ŠR ir R papėdėse lokalizuojama gyvenvietė. Išskiriami 3 piliakalnio apgyvendinimo etapai: I tūkst. pradžia – vidurys, II tūkst. pradžia – XIV a. ir XV a. pradžia (*LPA*, 2005, t. III, p. 296). Į R nuo piliakalnio esančioje kalvoje ir į ŠR už jos lokalizuojama Liškiavos dvarvietė. Archeologiniai tyrimai šiuose paminkluose pradėti XX a. viduryje. 1962 m. K. Mekas piliakalnio aikštelėje aptiko iki 1,2 m storio kultūrinį sluoksnį su perdegusiais akmenimis, kaulais, keramika brūkšniuotu, grublėtu ir lygiu paviršiais bei kitais radiniais. Virš geležies amžiaus kultūrinio sluoksnio įvairiose aikštelės vietose fiksuoti horizontai siejami su pilies statybos laikotarpiu (*VAA*, f. 1019, s. 11, b. 3267). 1975 ir 1977 m. Liškiavos piliakalnį ir dvarvietę tyrė J. Markelevičius. Atlikti detalieji tyrimai ir žvalgymai susiję su paminklų pritaikymu lankymui. Piliakalnio aikštelėje ir ŠV šlaite ištirtos 8 perkasos ir 3 šurfai, iš viso 118,75 m^2 plotas. Aptiktas iki 1,5 m storio kultūrinis sluoksnis datuojamas I tūkst. pr. Kr. pabaiga – I tūkst. po Kr. Aikštelės R ir P dalyse aptikti 15–20 cm storio plytų laužo sluoksniai, Š dalyje slūgsojo iki 30–60 cm storio degėsingas sluoksnis su grublėtąja bei brūkšniuotąja keramika. Piliakalnio ŠV šlaite po velėna rastas 15–35 cm storio pilko grunto sluoksnis su grublėtąja keramika, žemiau – 25–50 cm storio degėsingas sluoksnis su gausia grublėtąja keramika, židiniais. R šlaite aptiktas iki 60 cm storio sluoksnis be radinių. ŠV papėdėje aptikti panašūs horizontai be radinių, įžemis pasiektas 0,6–1 m gylyje. Dvarvietės kalvoje ištirta 12 perkasų, iš viso 592 m^2 plotas. Kalvos aikštelėje rastas iki 3,5 m storio kultūrinis sluoksnis datuotas XV–XVII a., ankstesnių radinių neaptikta. Tyrimų rezultatai atskleidė, kad

1 pav. Liškiavos piliakalnio teritorijos detaliųjų tyrimų plotų situacijos planas: 1 – ištirti iki įžemio; 2 – dalinai ištirti iki įžemio; 3 – tirti iki projektinio gylio; 4 – žvalgymų plotai; 5 – kultūros paveldo objektų teritorijos. M. Grikpėdžio brėž.

Fig. 1. Situation plan of the investigation on the grounds of Liškiava Hillfort: 1 – excavated down to sterile soil; 2 – partially excavated down to sterile soil; 3 – excavated to the planned depth; 4 – surveyed areas; 5 – boundaries of the cultural heritage objects.

2 pav. Liškiavos dvarvietės teritorijos detaliųjų tyrimų plotų situacijos planas: 1 – ištirti iki įžemio; 2 – plote 25 aptiktas mūrinis pamatas; 3 – tirti iki projektinio gylio; 4 – žvalgymų plotai; 5 – kultūros paveldo objektų teritorijos. M. Grikpėdžio brėž.

Fig. 2. Situation plan of the investigation on the grounds of the Liškiava Manor site: 1 – excavated down to sterile soil; 2 – the masonry foundation discovered in Area 25; 3 – excavated down to the planned depth; 4 – surveyed areas; 5 – boundaries of the cultural heritage objects.

0 5 cm

3 pav. Plotuose 22–25 aptikta lipdyta keramika brūkšniuotu paviršiumi. A. Rusteikytės nuotr.

Fig. 3. Hand-built pottery with brushed surfaces that was discovered in Areas 22–25.

XV a. II pusėje kalvoje pastatyta medinė bažnyčia, kuri XVI a. viduryje sudegė, o jos vietoje atstatyta antroji bažnyčia egzistavo iki XVII a. pradžios, kai kalvoje pastatyti mediniai dvaro rūmai, sudegę XVII a. pabaigoje (*LIIR*, f. 1, b. 576, 766). 2005 m. vykdant tvarkybos darbus žvalgymus atliko A. Zalepūgienė. Piliakalnio R šlaite aptiktas nuo aikštelės nuslinkęs 50–70 cm storio juodo smėlio su degėsiais sluoksnis, rastos 3 grublėtosios keramikos šukės, gyvulių kaulų. Dvarvietės kalvos R šlaite aptikta XVII–XVIII a. keramikos, stiklo radinių (*KPC PB*, f. 39, ap. 1, b. 1812). 2013–2014 m. D. Balsas ištyrė 4 perkasas (40 m^2), atliko tyrimus magnetometru (1870 m^2). Piliakalnyje aptiktas 0,07–1,05 m storio kultūrinis sluoksnis datuojamas I tūkst. pr. Kr. – II tūkst. pradžia. Piliakalnio ŠR papėdėje tirtoje perkasoje aptiktas 0,95–1,05 m storio XVII–XX a. kultūrinis sluoksnis (*KPC PB,* f. 39, ap. 1, b. 4041, 4489).

Vykdant tyrimus 2020–2021 m. Liškiavos piliakalnyje ir jo papėdėse ištirtas 21 plotas, aptiktas 0,1–2,6 m storio kultūrinis sluoksnis, kurį preliminariai galima skirti į 3 horizontus – I tūkst. po Kr. vidurio, II tūkst. I pusės ir XVI–XVII a. Moksliniu požiūriu itin vertingas sluoksnis aptiktas piliakalnio R papėdėje, kur po 1–2 m storio piltinio molio ir gamtinės kilmės smėlio sluoksniais glūdi iki 80–90 cm storio juodas kultūrinis sluoksnis su grublėtąja keramika ir gyvulių kaulais bei įvairiomis čia buvusiomis gyvenvietės struktūromis – rasta molinės krosnies liekanų, ugniavietė, stulpaviečių ir kt. Dvarvietės kalvoje ir jos R papėdėje ištirti 8 plotai. Kalvos aikštelėje aptiktas 1,1–1,6 m storio kultūrinis sluoksnis, kurį preliminariai galima skirti į 3 horizontus – I tūkst. pr. Kr., XV–XVI a. bei XVII a. II pusės. Iki šiol nebuvo duomenų apie kalvos apgyvendinimą iki XV a. Šiuo požiūriu svarbios informacijos suteikė apatinis kultūrinio sluoksnio horizontas su brūkšniuotąja keramika, leidžiantis pirminį kalvos apgyvendinimą preliminariai datuoti I tūkst. pr. Kr., ir suteikiantis pagrindo šią kalvą vadinti antruoju Liškiavos piliakalniu (3 pav.). Aikštelėje taip pat aptikta nesudėtingos konstrukcijos medinio statinio liekanų – mūrinis

4 pav. Ploto 2 Š sienelės stratigrafija. M. Grikpėdžio nuotr.

Fig. 4. The stratigraphy of the N wall of Area 2.

pamato pagrindas preliminariai datuojamas XVII a., mūro liekanos išsaugotos *in situ*. Toliau pateikiama trumpa informacija apie tyrimų rezultatus skirtinguose plotuose.

Piliakalnio Š papėdėje tirti **plotai 1** ir **11**. Po velėna ir išvažinėto kelio danga aptiktas 5–35 cm storio tamsiai pilkas sluoksnis su pavienėmis grublėtosios keramikos šukėmis. Įžemis pasiektas 10–60 cm gylyje. Piliakalnio ŠV papėdėje tirti plotai 2–3 (1 pav.). Atstumas tarp jų siekė vos 8,3 m, tačiau dėl pirminio teritorijos reljefo ypatybių stratigrafinė situacija plotuose skyrėsi kardinaliai. **Plote 2** nuėmus velėną tirtas šviesiai gelsvo smėlio sluoksnis su rusvo smėlio tarpsluoksniais. 0,9–1 m gylyje pasiektas 15–30 cm storio pilkas smėlingas gruntas, o nuo 1,1–1,25 m gylio vėl atidengtas šviesaus stratifikuoto smėlio sluoksnis. 1,4–1,5 m gylyje pasiektas antras pilko smėlio sluoksnis. Aprašytuose horizontuose rasta pavienių lipdytos keramikos grublėtu paviršiumi, apžiestos keramikos, puoštos bangelių ornamentu, bei XVI–XVIII a. būdingos žiestos ir apžiestos keramikos šukių, taip pat apdegusių plytų fragmentų ir korozijos paveiktų geležinių vinučių. Manome,

5 pav. Radiniai: 1 – kaulinis adiklis (plotas 16); 2 – kaulinis smeigtukas (plotas 16); 3 – LDK Aleksandro denaras (plotas 3); 4 – lanko strėlės įtveriamasis antgalis (plotas 23); A. Rusteikytės nuotr.

Fig. 5. Finds: 1 – a bone net needle (Area 16); 2 – a bone pin (Area 16); 3 – a GDL Alexander denar (Area 3); 4 – a tanged arrowhead (Area 23).

6 pav. Ploto 3 P sienelės stratigrafija. M. Grikpėdžio nuotr.

Fig. 6. The stratigraphy of the S wall of Area 3.

7 pav. Plote 16 aptiktos keramikos pavyzdžiai: 1 – gludintu paviršiumi; 2 – grublėtu paviršiumi A. Rusteikytės nuotr.

Fig. 7. Sample pottery discovered in Area 16: 1 – with a burnished surface; 2 – with a rough surface.

kad šviesaus smėlio sluoksniai susiformavo natūraliai judant gruntui (pustomas ir nuo piliakalnio šlaitų plaunamas smėlis), o tamsesni pilko smėlio tarpsluoksniai sietini su aplinkoje vykusia ūkine veikla. Šie horizontai datuojami ne anksčiau kaip XVI–XVII a. Žemiau, t. y. nuo 1,55–1,7 m gylio, slūgsojo 50–75 cm storio juodos spalvos kultūrinis sluoksnis (4 pav.). Didžiąją dalį horizonte aptiktos keramikos sudaro lipdytų indų fragmentai, tarp kurių dominuoja šukės grublėtu paviršiumi, rasta ir pavienių lygiu paviršiumi. Sluoksnio viršutinėje dalyje (iki 2,1 m gylio) aptikta keletas apžiestos keramikos šukių, dalis jų puoštos horizontalių linijų, o viena – smulkių bangelių ornamentais ir yra būdingos II tūkst. I pusei. Paviršiuje buvo ir smulkių plytų nuolaužų. Atsižvelgiant į aptiktus artefaktus, galima teigti, kad sluoksnis buvo formuojamas I tūkst. viduryje ir II tūkst. I pusėje. Įžemis – balsvas smėlis, pasiektas 2–2,6 m gylyje (reljefas žemėja Š kryptimi). **Plote 3** nuo 10–25 cm gylio atidengtas rusvo grunto sluoksnis su XVI–XVII a. būdinga buitine ir statybine keramika. Nuo 40–50 cm gylio pasiektas pilko grunto sluoksnis su XVI a. radiniais (5: 3 pav.). 80–90 cm gylyje atidengtas juodas kultūrinis sluoksnis su grublėtąja keramika. Ploto P dalyje šis horizontas iki 5 cm, o Š dalyje – 20–25 cm storio. Įžemis – gelsvas smėlis, pasiektas 0,9–1,2 m gylyje (6 pav.), jame išryškėjo keletas įgilintų struktūrų.

Plotas 4 tirtas piliakalnio V šlaite esančio gūbrio vietoje. Iki 25–30 cm gylio buvo pilkas smėlingas sluoksnis su pavienėmis lipdytos ir apžiestos keramikos šukėmis. Žemiau slūgsojo iki 20 cm storio juodas smėlingas sluoksnis su grublėtąja keramika. Po juo atidengtas 15–25 cm storio pilkas smėlingas gruntas su grublėtąja keramika. Įžemis – geltonas smėlis, pasiektas 80 cm gylyje. Jame išryškėjo 100x60 cm dydžio duobės kontūras. Duobės dugnas pasiektas 1,45 m gylyje, joje aptikta stambių grublėtosios keramikos šukių.

Plotas 5 atidengtas greta Liškiavos pilies PV bokšto Š sienos. Iki 1,3 m gylio slūgsojo XX a. II pusės perkasimas, kurį galima sieti su 1962 m. vykdytais K. Meko tyrimais. Šis per-

kasimas 1–1,5 m pločio. Žemiau atidengti bokšto statybos metu supilti žvyro–smėlio sluoksniai, o įžemis greta pamato pagrindo pasiektas 2,55 m gylyje. **Plotai 6–7** tirti tarp Liškiavos pilies PV bokšto ir į Š nuo jo esančio pylimo. Po velėna aptikti žvyringi ir smėlingi pilkos–rusvos spalvos sluoksniai su pavieniais raudonų plytų trupiniais. Sluoksniai storėjo ir žemėjo R kryptimi, įžemis pasiektas 0,15–1,1 m gylyje.

Plotas 8 tirtas piliakalnio aikštelės R pakraštyje. Po velėna buvo 0,8–1,2 m storio pilko maišyto smėlingo grunto sluoksnis su plytų nuolaužomis. Jame aptikta keletas XVII a. monetų. Žemiau dalyje ploto atidengtas apie 20 cm storio gelsvo smėlio, maišyto su pilku gruntu, sluoksnis, o po juo ploto ŠV pakraštyje slūgsojo iki 20 cm storio tamsiai pilko grunto horizontas (į tyrimų plotą pateko tik siauras ruožas). Įžemis – gelsvas žvyringas smėlis, pasiektas 1–1,2 m gylyje, jame išryškėjo keletas įgilintų objektų.

Plotai 9–10 tirti piliakalnio R šlaite, abipus tako. Plote 9 po velėna iki 30–40 cm gylio buvo pilkas smėlingas sluoksnis. Po juo atidengtas balsvas ir gelsvas smėlis, šiame lygyje didesnėje ploto dalyje išryškėjo dviejų duobių kontūrai. Ploto PR kampe buvusios juodu gruntu su degėsiais užpildytos duobės dugnas pasiektas 90 cm gylyje, joje aptikta medžio anglių bei perdegusių trupančių akmenukų. Didesnę ploto dalį užėmusios pilku smėliu užpildytos duobės dugnas pasiektas 1 m gylyje, joje aptiktas gyvulio kaulas. Nuo 1–1,1 m gylio visame plote atidengtas įžemis – balsvas smėlis. Plote 10 po velėna buvo pilko smėlingo grunto sluoksniai, įžemis – balsvas smėlis, pasiektas 40–60 cm gylyje, radinių neaptikta.

Plotai 12–18 tirti aikštelėje tarp piliakalnio ir dvarvietės kalvų. Dalyje aikštelės paviršių dengė velėna, kitur ji išvažinėta. Visuose plotuose fiksuota panaši stratigrafija. Paviršiuje buvo iki 5 cm storio velėna, po ja – iki 20–30 cm storio rudo piltinio molio sluoksnis. Žemiau fiksuotas iki 20–30 cm storio pilko smėlio sluoksnis, po kuriuo, t. y. nuo 40–60 cm gylio, atidengtas storas šviesaus gelsvo smėlio sluoksnis. Žemiau slūgso juodas kultūrinis sluoksnis su grublėtąja keramika bei įvairiomis kultūriniame sluoksnyje įgilintomis gyvenvietės struktūromis. Šis horizontas plonėja ir žemėja Š kryptimi, atitinkamai šia kryptimi storėja ir jį dengiantis smėlio sluoksnis. Plote 16 juodas sluoksnis pasiektas 1 m gylyje, o plote 12 gruntotraukiu fiksuotas tik nuo 2,15 m gylio. Labiausiai į P tirtame plote 16 juodo sluoksnio ir įžemio kontaktas fiksuotas apie 1,95 m gylyje, o į Š esančiuose plotuose 12 ir 14 – gruntotraukiu fiksuotas apie 2,5 m gylyje. Juodas kultūrinis sluoksnis ištirtas ir įžemis pasiektas plotuose 16 ir 18 (kiti plotai tirti iki 0,8–1,5 m gylio, juose nei įžemis, nei juodas kultūrinis sluoksnis nepasiektas). Sluoksnyje aptikta daug gyvulių kaulų, lipdytos keramikos grublėtu paviršiumi, taip pat pavienių gludintos keramikos šukių (7 pav.), kaulinis adiklis ir smeigtukas (5: 1–2 pav.), molinis verpstukas ir kt. Sluoksnyje fiksuota įvairių gyvenvietės struktūrų, iš kurių paminėtina plote 16 aptikta molinė krosnis su stambių plokščių akmenų pagrindu (8 pav.). Horizontas preliminariai datuojamas I tūkst. viduriu.

Plotas 19 tirtas Liškiavos piliakalnio R papėdėje. Po velėna buvo piltiniai XX–XXI a. suformuoti smėlio ir molio sluoksniai. Nuo 40–50 cm gylio slūgsojo šviesiai pilkas smėlingas gruntas su pavienėmis lipdytos bei žiestos keramikos šukėmis. Nuo 70–80 cm gylio atidengtas tamsiai pilkas sluoksnis gilyn tamsėja ir pereina į juodą. Sluoksnyje rasta grublėtosios keramikos ir gyvulių kaulų. Po juodu horizontu buvo 20–40 cm storio pilkas smėlingas sluoksnis su grublėtąja keramika bei gyvulių kaulais.

8 pav. Plote 16 aptikta krosnis ir grublėtosios keramikos šukės in situ. M. Grikpėdžio nuotr.

Fig. 8. The stove as well as potsherds with rough surfaces in situ in Area 16.

9 pav. Plote 25 aptiktas mūrinis pamatas ir R sienelės stratigrafija. M. Grikpėdžio nuotr.

Fig. 9. The masonry foundation discovered in Area 25 and the stratigraphy of the E trench wall.

Žemiau, t. y. nuo 1,7–1,9 m gylio, pasiektas įžemis – gelsvas smėlis.

Plotai 20–21 atidengti tarp piliakalnio ir dvarvietės kalvų esančios aikštelės P pakraštyje, į P nuo tako. Plote 20 po velėna aptikti smėlio ir priemolio sluoksniai be radinių. Įžemis – gelsvas smėlis, atidengtas 50–60 cm gylyje. Plote 21 po velėna buvo 20 cm storio rusvas priemolis ir 10–13 cm storio pilkas smėlis. Žemiau, t. y. nuo 35–45 cm gylio, pasiektas iki 10 cm storio juodas kultūrinis sluoksnis su grublėtąja keramika ir gyvulių kaulais. 50 cm gylyje atidengtas įžemis – gelsvas smėlis, kuriame išryškėjo keletas įgilintų struktūrų – stulpaviečių ir duobių kontūrai.

Plotai 22–25 tirti dvarvietės kalvos aikštelės centrinėje dalyje. Po 10 cm storio velėna slūgsojo 25–45 cm storio švaraus balsvo smėlio sluoksnis. Žemiau buvo 10–20 cm storio tamsiai pilko smėlingo grunto sluoksnis, kurio paviršiuje aptiktos 3 XVII a. vidurio monetos, buitinės bei statybinės keramikos. Sluoksnis datuojamas XVII a. II puse. Giliau buvo 5–15 cm storio šviesiai pilko smėlio horizontas. Jo paviršiuje aptiktas geležinis strėlės antgalis (5: 4 pav.), keletas vinučių, pavienių keramikos fragmentų, gyvulių kaulų. Preliminariai šį horizontą skiriame XV–XVI a. Nuo 80–85 cm gylio atidengtas 10–20 cm storio antras tamsiai pilko grunto sluoksnis. Šiame horizonte aptikta lipdytos keramikos brūkšniuotu paviršiumi (8 pav.) ir titnago dirbinių, sluoksnis preliminariai datuojamas I tūkst. pr. Kr. Žemiau buvo apie 15–30 cm storio gelsvo smėlio sluoksnis, kuriame aptikta pavienių titnago nuoskalų. Smėlyje išryškėjo kelių įgilintų struktūrų kontūrai. Įžemis – balsvas smėlis su žvyro priemaišomis, atidengtas 1–1,3 m, o įgilintų objektų vietose – 1,6 m gylyje. Ploto 25 R dalyje aptiktas 2,6x2,6 m dydžio kvadrato nusklembtais kampais formos statinio pamato pagrindas (9 pav.). Jį sudaro viena eile tvarkingai klotos raudonos plytos, rištos kalkių skiediniu. Išlikęs struktūros aukštis – 16–20 cm. Dalį pagrindo dengia antra plytų eilė, joje panaudotos skilusios ir nutrupėjusios plytos.

Sveikų plytų matmenys – 32x15x8, 32x16x8 cm ir pan. Struktūra preliminariai datuojama XVII a.

Plotai 26–29 tirti dvarvietės kalvos R–PR papėdėse. Plotuose 26–27 archeologinio sluoksnio ar radinių neaptikta, įžemis pasiektas 0,2–1 m gylyje. Plotuose 28–29 po velėna atidengtas pilkas sluoksnis, kuriame rasta XVII–XIX a. būdingos buitinės keramikos fragmentų, gyvulių kaulų, raudonų plytų trupinių ir nuolaužų. Įžemis pasiektas 30–75 cm gylyje.

The 2020–2021 Investigation at the Liškiava Hillforts

29 locations (totalling 76 m^2) were excavated and another roughly 2500 m^2 were surveyed at the Liškiava Manor and Hillfort sites (Varėna District, S Lithuania) (Figs. 1–2). The excavation of 21 areas on the hillfort and at its foot revealed a 0.1–2.6 m thick cultural layer (Figs. 4–6), which can be divided into 3 horizons: mid-1st millennium, first half of the 2nd millennium, and 16th–17th centuries. A layer that was especially valuable scientifically, namely a black cultural layer, up to 80–90 cm thick, that contained pottery with rough surfaces, animal bones, and various structures from a former settlement: the remains of a clay stove, a hearth, postholes, etc. (Figs. 5, 7, 8), was discovered under 1–2 m thick layers of clay and sand at the hillfort's E foot. 8 areas were excavated at the manor site and at its E foot. The hilltop yielded a 1.1–1.6 m thick cultural layer, which can be preliminarily divided into 3 horizons: 1st millennium BC, 15th–16th centuries, and second half of the 17th century. The lack of data until now about the hill's habitation prior to the 15th century was corrected by the cultural layer's important base horizon with its pottery with brushed surfaces that allows the hill's first habitation to be preliminarily dated to the 1st millennium BC (Fig. 3) It is hillfort II. The remains of a simple wooden structure, i.e., a masonry wall foundation that was discovered in the E part of Area 25, was preliminarily dated to the 17th century and preserved *in situ* (Fig. 9).

Darius Kiniulis, Vida Kliaugaitė

Kirsnelės neįtvirtintos gyvenvietės I ir II

2021 m. buvo tęsiami LLDJ statybos darbai. Dujotiekis tiestas ir per Kirsnelės kaimo laukus (Lazdijų r., Šeštokų sen.), kur 2021 m. gegužės–birželio mėnesiais KPIP vykdė detaliuosius tyrimus Kirsnelės neįtvirtintose gyvenvietėse I ir II. Abi Kirsnelės neįtvirtintas gyvenvietes 2021 m. balandžio 6–10 d. vykdant žvalgymus augalinio sluoksnio nuėmimo dujotiekio trasoje metu aptiko KVP. Žvalgant Kirsnelės neįtvirtintoje gyvenvietėje I ištirti du 1x1 m dydžio šurfai, kuriuose aptiktas tamsiai pilkos žemės (kultūrinis) sluoksnis su smulkiais lipdytos keramikos fragmentais. Kirsnelės neįtvirtintoje gyvenvietėje II ištirti 4 šurfai, kuriuose aptiktas tamsiai pilkos žemės (kultūrinis) sluoksnis su lipdytos keramikos fragmentais grublėtu bei lygiu išoriniu paviršiumi.

Kirsnelės neįtvirtintoje gyvenvietėje I ištirtos 6 perkasos – iš viso 200 m^2 plotas (1 pav.). Perkasose 1–3 po mechanizuotai nuimtu žemės sluoksniu nuo 20–30 cm gylio fiksuotas fragmentiškai išlikęs suardytas 10–20 cm storio (intensyvesnis perkasų R pakraštyje) tamsiai pilkos žemės kultūrinis sluoksnis (2 pav.). Jame aptikta lipdytos keramikos grublėtu bei lygiu išoriniu paviršiumi, nedidelis rudnelės šachtos sienelės fragmentas, keli molio tinko gabalėliai bei pavienių smulkių titnago nuoskalų. Perkasose 4–6 kultūrinio sluoksnio nebuvo, tačiau